

Posudek školitele

Disertační práce

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ – PARTICIPACE A STAVBA SVÉPOMOCÍ

Doktorand: Ing. arch. Vojtěch Sigmund

Studijní obor: Architektura, teorie a tvorba

Hlavním cílem práce je formulovat koncepční přístupy participace při realizaci sociálního bydlení stavěného svépomocí. Svépomocnou stavbu přitom doktorand nevnímá jenom jako prostředek k snížení nákladů na stavbu, ale i jako prostředek komplexní sociální podpory. Jeho prostřednictvím jsou naplněny nejenom hmotné cíle – tedy dosažení bydlení, ale i cíle vedoucí k odstraňování sociálně-patologických jevů a vytvoření lepších životních podmínek i uplatnění sociálně slabých a znevýhodněných občanů. Doktorand kriticky zhodnocuje současné a historické formy sociálního bydlení v příslušných legislativních podmínkách a nově formuluje koncepty participace, v nichž uplatňuje principy, které v rámci práce vyhodnotil jakožto vhodné. V závěru definuje způsob, jakým je možné tyto principy a podmínky participace na stavbě sociálního bydlení svépomocí aplikovat.

V nově strukturované disertační práci doktorand zahrnul připomínky, které zazněly při první obhajobě, text výrazně přepracoval a zvětšil jeho rozsah. Doložil také větší počet případových studií našich i zahraničních. Práce nově obsahuje zpětnovazebné dotazníkové šetření forem participace z období družstevní výstavby před rokem 1989 i ze současných realizací svépomocných staveb, z něhož vyplývá, že svépomocní stavebníci vykonávali nejen pomocné, ale i středně odborné a kvalifikované práce pod dozorem, a že došlo ke snížení nákladů na stavbu, aniž by byla snížena její kvalita. Práce je doplněna o analýzu workshopů participativní architektury, které doktorand považuje v procesu výstavby svépomocí za zásadní, neboť vedou k aktivnímu zapojení komunity a nově formují úlohu architekta v průběhu navrhování i realizace. V této souvislosti je třeba zmínit praktické a organizační zkušenosti doktoranda v rámci společnosti *Architekti bez hranic*.

Téma disertační práce hodnotím jako vysoce aktuální a potřebné, i s ohledem na skutečnost, že od doby zahájení práce v roce 2011 až do současnosti se reálná situace v ČR v této oblasti příliš nezměnila a přes přijetí *Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-25* vládou dosud nebyl schválen zákon o sociálním bydlení. Naopak problém dostupnosti bydlení vzrůstá, a to nejen pro nejchudší skupiny obyvatel.

Kladně hodnotím propojenost tématu s vlastní činností doktoranda, který aktivně pracoval na stavbách budovaných svépomocí u nás i ve světě. Souvislost mezi teoretickým zkoumáním tématu a osobními zkušenostmi doktoranda z aktivní participace v přípravném i realizačním procesu výstavby sociálního bydlení pokládám za jeden z největších přínosů práce.

Závěr:

Na předložené disertační práci pozitivně hodnotím její aktuálnost a snahu konstruktivně přispět k řešení jednoho z velmi závažných socioekonomických problémů, jímž je zhoršující se dostupnost bydlení. Vlastní přínos doktoranda vidím především v úsilí propojovat teoretické a legislativní aspekty s praktickým přístupem k realizaci staveb svépomocí a pomocí participace. Jeho práce tak přispívá k otevírání nových možností začlenění tohoto způsobu výstavby mezi regulérní způsoby navrhování. Za jeden z hlavních přínosů považuji, že řeší specifický způsob projektování pro tento druh staveb.

Předložená práce má všechny náležitosti disertační práce a doporučuji ji k obhajobě.

doc. Ing. Michaela Brožová, aut. arch.

V Praze 5. 05. 2019